

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL MENO OBJEKTŲ RESTAURAVIMO STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2021 m. spalio 11 d. Nr. V-1865
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio 11 dalimi:

1. T v i r t i n u Meno objektų restauravimo studijų krypties aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad aukštosios mokyklos savo vykdomas studijų programas turi suderinti su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Meno objektų restauravimo studijų krypties aprašu iki 2022 m. rugsėjo 1 d.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė

MENO OBJEKTŲ RESTAURAVIMO STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Meno objektų restauravimo studijų krypties aprašu (toliau – Aprašas) reglamentuojami meno objektų restauravimo studijų krypties (P08), kuri priklauso menų studijų krypčių grupei (P), studijų programų specialieji reikalavimai. Aprašas meno objektų restauravimo studijų kryptį (toliau – meno objektų restauravimo kryptis) reglamentuoja tiek, kiek nereglamentuoja Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 „Dėl Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų patvirtinimo“.

2. Aprašas parengtas atsižvelgus į Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymą Nr. ĮV-266 „Dėl Kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 14 d. įsakymą Nr. ĮV-146 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Kilnojamųjų kultūros vertybių konservatoriaus-restauratoriaus rengimo standartą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. ISAK-1970/A1-279 „Dėl Profesinio rengimo standartų patvirtinimo“.

3. Aprašas taikomas koleginiams ir universitetiniams pirmosios ir antrosios studijų pakopų programoms, vykdomoms nuolatine arba iššęstine studijų forma.

4. Baigus meno objektų restauravimo krypties studijas, įgyjamas menų profesinio bakalauro / bakalauro / magistro kvalifikacinis laipsnis, atitinkantis šeštąjį / septintąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygį ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenį, taip pat Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos pirmąją / antrąją pakopas, patvirtinamas aukštosios mokyklos išduodamu profesinio bakalauro / bakalauro / magistro diplomu ir diplomo priedėliu.

5. Meno objektų restauravimo krypties studijos gali būti vykdomos pagal tarpkryptinių studijų programas, kai studijų veikos ir metodai grindžiami dalykų sąveika tarpdalykinėje aplinkoje (pavyzdžiui, architektūros, dailės, dizaino, paveldo studijų krypčių).

6. Į kolgines studijas ir universitetinių studijų pirmosios pakopos studijų programas konkurso būdu priimami ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atsižvelgiant į jų mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus (pavyzdžiui, mažiausią stojamąjį konkursinį balą).

7. Rekomenduojama, kad į antrosios studijų pakopos studijas priimami asmenys būtų:

7.1. baigę meno objektų restauravimo kolgines ar universitetines pirmosios pakopos studijas ir atitiktų aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus;

7.2. pagal konkursinės atrankos rezultatus gali būti priimami asmenys, baigę architektūros, dailės, dizaino ar paveldo studijų krypčių studijas. Tais atvejais, kai pasiekti studijų rezultatai netenkina priėmimo reikalavimų, stojantieji turi baigti aukštojoje mokykloje vykdomas papildomas studijas, kurių turinį ir apimtį nustato aukštoji mokykla.

8. Asmeniui, baigusiam kitų krypčių studijas, papildomosios studijos (jų apimtis yra ne mažiau kaip 30 ir ne daugiau kaip 60 kreditų) sudaromos iš studijų dalykų, kurie yra būtini tam, kad asmuo įgytų pakankamai žinių ir gebėjimų, reikalingų meno objektų restauravimo studijoms.

9. Meno objektų restauravimo krypties studijų tikslas – parengti restauratorių, įgijusių atitinkamų kompetencijų, leidžiančių jam veikti profesinėje aplinkoje, t. y. konservuoti ir restauruoti kultūros paveldo objektus, užtikrinant jų išsaugojimą dabarties ir ateities kartoms, naudojant minimalią intervenciją.

10. Baigę meno objektų restauravimo studijų krypties studijas, absolventai geba:

10.1. atlikti paveldosaugos ir paveldotvarkos reikalavimus atitinkantį kultūros paveldo objekto tyrimą (informacijos rinkimą, fiksavimą ir kritišką jos vertinimą, sisteminimą, apibendrinimą, duomenų pateikimą numatyta forma), kuriame demonstruojamas istorinių ir dailėtyrinių, fizinių (fizikinių ir cheminių) tyrimų, tinkamų tyrimų metodų ir šaltinių išmanymas bei taikymas;

10.2. spręsti kultūros paveldo objekto konservavimo ir restauravimo problemas, parengti restauravimo projektą, argumentuoti numatytų restauravimo procedūrų tinkamumą bei jas kvalifikuotai atlikti (t. y. išmano ir geba taikyti prevencinės apsaugos, konservavimo ir restauravimo, atkūrimo metodus bei priemones), pagal reikalavimus fiksuoti kultūros vertybės restauravimo darbus.

II SKYRIUS

STUDIJŲ KRYPTIES SAMPRATA IR APRĖPTIS

11. Europos Sąjungos šalyse ir Lietuvoje vyrauja išskirtinis požiūris į nacionalinių ir pasaulinių kultūros paveldo objektų išsaugojimą. Veikia kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių registro, valdymo bei priežiūros sistema.

12. Tinkamai atliekamas kultūros paveldo objektų, muziejinių rinkinių saugojimas, eksponavimas bei nuolat vykdomas prevencinis konservavimas ir tikslinamas konservavimo ir restauravimo procesų eiliškumas bei jų technologinis atlikimas užkerta kelią sparčiam kultūros vertybių nykimui.

13. Meno objektų restauravimo kryptis apima profesionalaus kilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objektų restauratoriaus rengimą ir jo kompetencijų ugdymą.

14. Restauratoriaus profesijai reikia specifinių humanitarinių ir technologijų mokslų žinių bei įgūdžių – būtina mokėti konservuoti kultūros paveldo objektą, t. y. parinkti ir tiesiogiai taikyti visas priemones, užtikrinančias kultūros paveldo išsaugojimą bei prieinamumą dabarties ir ateities kartoms, ir restauruoti, t. y. atlikti visus veiksmus, skirtus palengvinti paveldo objekto suvokimą, pripažinimą ir naudojimą, siekiant išsaugoti autentišką medžiagą.

15. Restauratoriaus veikla suvokiama kaip strateginio planavimo vykdymas, diagnostinės apžiūros, konservavimo ir restauravimo planų rengimas bei procedūrų siūlymas, prevencinio konservavimo vykdymas, konservavimo ir restauravimo darbų atlikimas, taip pat ir visų pastebėjimų bei intervencijų dokumentavimas.

16. Restauratoriaus profesinė kompetencija apima konservavimo ir restauravimo srities programų, projektų ir tyrimų rengimą, techninių ataskaitų apie kultūros paveldo objektus rengimą (išskyrus bet kuriuos jų rinkos vertės nustatymus), kultūros paveldo objekto būklės ir jame vykstančių fizinių, cheminių ir kitokių procesų tyrimą, mokymo programų parengimą ir mokymą, apžiūrų, konservavimo ir restauravimo darbų bei kultūros paveldo objektų tyrimų metu sukauptos informacijos skleidimą ir viešinimą.

17. Restauratoriais gali dirbti tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atestuoti restauratoriai, kurių atestavimą vykdo Kultūros vertybių restauratorių atestavimo komisija prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos.

18. Rengiant meno objektų restauravimo krypties studijų programas, siūloma remtis naujausiomis su šia kryptimi susijusių mokslų žiniomis, pasiekimais ir teorija, tarptautinės paveldosaugos (ICOMOS, ICOM, UNESCO, Europos restauratorių organizacijos konfederacijos (E.C.C.O), kitų organizacijų patirtimi, rekomendacijomis ir praktika.

19. Studijų programų rezultatai turi būti tiesiogiai sietini su Lietuvos Respublikos kultūros vertybių restauratorių kategorijų kvalifikaciniais reikalavimais, t. y. pagal koleginių studijų programas įgyjamos žinios ir kompetencijos turi atitikti trečiosios kilnojamųjų kultūros paveldo objektų kvalifikacinės restauratoriaus kategorijos reikalavimuose nustatytas žinias bei gebėjimus.

20. Pagal universitetinių pirmosios pakopos studijų programas įgyjamos žinios ir kompetencijos turi atitikti trečiosios arba antrosios kilnojamųjų kultūros paveldo objektų kvalifikacinės restauratoriaus kategorijos reikalavimuose nustatytas žinias bei gebėjimus arba nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto reikalavimuose nustatytas žinias bei gebėjimus.

21. Profesinio bakalauro ir bakalauro studijų absolventai turi įgyti šių sričių žinių ir gebėjimų: paveldosaugos pagrindų; paveldo tvarkybos metodinių nuostatų; dailės ir architektūros istorijos; kursinių kultūros paveldo objektų konservavimo ir restauravimo praktinių darbų.

22. Antrosios pakopos studijų absolventų įgyjamos žinios ir gebėjimai turi atitikti antrosios arba pirmosios kilnojamųjų kultūros paveldo objektų kvalifikacinės restauratoriaus kategorijos reikalavimuose nustatytas žinias bei gebėjimus arba nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto reikalavimuose nustatytas žinias bei gebėjimus.

23. Magistrantūros studijų absolventai turi įgyti žinių ir gebėjimų šiose srityse: kultūros paveldo objekto tyrimų, jų įvairovės ir praktinio taikymo; dailės kūrinių konservavimo ir restauravimo metodų ir jų taikymo; kultūros paveldo objekto restauravimo-atkūrimo kursinių projektų.

24. Meno objektų restauravimo krypties studijų absolventai gali dirbti restauratoriais muziejuose, valstybinėse ir privačiose restauravimo įmonėse, restauratoriais komercinio restauravimo sektoriuje – antikvariatuose, galerijose ir kitose institucijose, gali dirbti įvairiuose kituose kūrybiniuose susivienijimuose bei projektuose, gali daryti įtaką inovatyvių kūrybinių projektų atsiradimui bei vykdymui, kurti tiek individualiai, tiek kūrybiniuose tarpdisciplininiuose kolektyvuose; dirbti kultūros, švietimo srityje, kur reikia kultūros ir meno žinių bei jų taikymo, profesionaliai įvaldytų plastinės raiškos įrankių ir metodų. Baigusieji antrosios pakopos studijas toliau gali tęsti doktorantūros studijas, eiti įvairias pareigas aukščiau įvardintose institucijose arba dirbti savarankiškai su paveldotvarka susijusiose srityse.

III SKYRIUS

BENDRIEJI IR SPECIALIEJI STUDIJŲ REZULTATAI

25. Baigus kolegines studijas turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

25.1. žinios ir jų taikymas. Asmuo:

25.1.1. yra gerai susipažinęs ir taiko kultūros paveldo objektų konservavimo ir restauravimo veikloje tarptautinius ir Lietuvos Respublikos paveldosaugos dokumentus;

25.1.2. organizuoja savo veiklą pagal Lietuvos Respublikos restauratoriaus etikos kodeksą;

25.1.3. geba rinkti informaciją, naudojasi archyvine ir lyginamąja medžiaga, žinynais, informacinėmis paieškos sistemomis ir skaitmeninėmis duomenų bazėmis;

25.1.4. geba nustatyti restauruojamų kultūros paveldo objektų sukūrimo laikotarpį, stiliistiką, autorių ar mokyklą;

25.1.5. gerai išmano konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus, laikosi konservavimo ir restauravimo principų;

25.2. gebėjimai vykdyti tyrimus. Asmuo:

25.2.1. geba nustatyti kultūros paveldo objekto medžiagas, atlikimo techniką ir būklę, taiko būtinus fizikinius, biologinius ir cheminius tyrimus;

25.2.2. geba rengti medžiagą restauruojamų kultūros paveldo objektų autentiškumui, jų istorinei, meninei, kultūrinei, mokslinei reikšmei vertinti;

25.2.3. geba rengti kultūros paveldo objektų būklės aprašus ir iliustracinę medžiagą;

25.2.4. geba parengti rekomendacijas tolimesniam kultūros vertybės saugojimui;

25.3. specialieji gebėjimai. Asmuo:

25.3.1. geba įvertinti kultūros paveldo objektų saugojimo ir eksponavimo aplinką ir parengti priežiūros planą;

25.3.2. geba paruošti kultūros paveldo objektus pervežimui, eksponavimui bei parengti dokumentus archyvavimui;

25.3.3. geba parengti kultūros paveldo objektų konservavimo darbų užduotį, metodiką bei ataskaitą;

25.3.4. geba dezinfekuoti kultūros paveldo objektus;

25.3.5. geba atlikti kultūros paveldo objektų medžiaginės struktūros ar (ir) konstrukcijos tvirtinimą;

25.3.6. geba atlikti kultūros paveldo objektų valymą;

25.3.7. geba stabilizuoti konservuojamų kultūros paveldo objektų medžiagų irimo procesus;

25.3.8. geba rengti kultūros paveldo objektų konservavimo ir restauravimo darbų programą (užduotį, metodiką, ataskaitą, sąmatą) kartu su darbo vadovu;

25.3.9. geba parinkti ir naudoti medžiagas, technologijas ir technikas, kurios nežaloja ir nenaikina kultūros paveldo objekto, o jų poveikį arba jas pačias įmanoma pašalinti;

25.3.10. geba pažinti ir šalinti ankstesnius nekokybiškus restauravimus ir nepagrįstus pakeitimus restauruojamose kultūros paveldo objektuose;

25.3.11. geba rekonstruoti nesudėtingus neišlikusius restauruojamų kultūros paveldo objektų fragmentus;

25.4. socialiniai gebėjimai. Asmuo:

25.4.1. geba komunikuoti profesine lietuvių ir bent viena užsienio kalba;

25.4.2. geba vizualizuoti ir pateikti veiklos rezultatus, taikydamas šiuolaikines technologijas;

25.4.3. išmano teisinius ir vadybinius profesinės (kūrybinės) veiklos dėsningumus;

25.4.4. geba dirbti komandoje;

25.5. asmeniniai gebėjimai. Asmuo:

25.5.1. geba suvokti nuolatinio tobulėjimo svarbą ir geba savarankiškai bei planingai plėtoti pažintines kompetencijas;

25.5.2. suvokia savo vykdomos profesinės veiklos ir jos rezultatų poveikį ekonominei, kultūrinei raidai, visuomenės gerovei ir aplinkai; prisiima socialinę atsakomybę.

26. Baigus universitetines pirmosios studijų pakopos studijas, turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

26.1. žinios ir jų taikymas. Asmuo:

26.1.1. įgis teorinių žinių apie kultūros paveldo objektų (kilnojamųjų ir nekilnojamųjų) tvarkybą;

26.1.2. įgis teorinių žinių apie tarptautines paminkloaugos chartijas, žinos ir mokės taikyti Lietuvos Respublikos teisės aktus nekilnojamųjų ar (ir) kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos srityje bei išmanys Restauratoriaus etikos kodeksą;

26.1.3. įgis teorinių žinių ir praktinių įgūdžių apie istorines dailės technologijas ir medžiagas ir juos taikys;

26.1.4. gebės taikyti teorines ir praktines dailės žinias pagal restauratoriaus specializaciją;

26.1.5. žinos ir parinks pagrindinius tyrimo metodus;

26.1.6. žinos ir supras restauruojamų vertybių medžiagines savybes, jų sunykimo priežastis;

26.1.7. žinos ir taikys konservavimo ir restauravimo medžiagoms keliamus reikalavimus;

26.1.8. žinos kultūros vertybių saugojimo būdus ir sąlygas;

26.2. gebėjimai vykdyti tyrimus. Asmuo:

26.2.1. geba tinkamai parengti restauruotų kultūros paveldo objektų dokumentavimą (tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų ataskaitą);

26.2.2. geba aprašyti taisyklinga lietuvių kalba ir (arba) studijų programos kalba istorinius, meninius tyrimus;

26.2.3. geba aprašyti kultūros paveldo objekto būklę prieš restauravimą ir sudaryti jo defektinį aktą;

26.2.4. geba analizuoti ir suprasti fizikinių ir cheminių tyrimų išvadas;

26.2.5. geba aprašyti restauruojamo kultūros paveldo objekto procesus restauravimo metu ir po restauravimo;

26.2.6. geba tinkamai ir laiku atlikti vizualinę fotofiksaciją prieš restauravimą, jo metu ir po restauravimo;

26.3. specialieji gebėjimai. Asmuo:

26.3.1. įgis bazines žinias ir gebėjimus, kaip pritaikyti teorines žinias, laikantis etikos bei estetikos principų, atlikti nesudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus;

26.3.2. geba įvertinti restauruojamos kultūros vertybės būklę ir parengti konkretaus (pagal specializaciją) kultūros paveldo objekto tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų užduotį, metodiką, sąmatą ir ataskaitą;

26.3.3. geba parinkti tinkamiausius restauravimo metodus;

26.3.4. geba parinkti tinkamiausias konservavimo ir restauravimo medžiagas;

26.3.5. geba atlikti nesudėtingus konservavimo ir restauravimo darbus, prižiūrint darbo vadovui;

26.4. socialiniai gebėjimai. Asmuo:

26.4.1. geba dirbti paveldotvarkos ir paveldosaugos sistemos įstaigose;

26.4.2. geba efektyviai dirbti individualiai ir komandoje;

26.4.3. geba komunikuoti su specialistų ir nespecialistų auditorijomis profesine lietuvių ir bent viena užsienio kalba;

26.4.4. geba raštu ir žodžiu pateikti idėjas, sprendimo būdus;

26.4.5. geba dirbti kaip restauratorius muziejuose, valstybinėse ir privačiose restauravimo institucijose, įmonėse atliekant nesudėtingus restauravimo darbus, vadovaujant darbo vadovui (tos pačios specialybės (specializacijos) ar gretutinių specialybių (specializacijų), bet aukštesnės kvalifikacijos restauratoriui, saugomose teritorijose;

26.5. asmeniniai gebėjimai. Asmuo:

26.5.1. geba kritiškai vertinti savo praktiką, sistemiškai reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą;

26.5.2. geba rasti ir naudotis nacionaliniais ir tarptautiniais informacijos šaltiniais, įvertinti jų patikimumą, naudotis informacinėmis technologijomis.

27. Baigus universitetines antrosios studijų pakopos studijas turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

27.1. žinios ir jų taikymas. Asmuo:

27.1.1. žinos esamą paveldotvarkos ir paveldosaugos padėtį Lietuvoje ir užsienyje;

27.1.2. įgis teorinių žinių apie kultūros paveldo objektų (kilnojamųjų ir nekilnojamųjų) tvarkybą ir jas taikys;

27.1.3. žinos ir taikys tarptautines paminklosaugos chartijas, konvencijas bei rekomendacijas;

27.1.4. žinos galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius paveldo objektų tvarkybą ir apsaugą, Restauratoriaus etikos kodeksą;

27.1.5. įgis teorinių ir praktinių žinių apie dailės technologijas ir medžiagas, žinos jų sudėtį bei irimo priežastis;

27.1.6. įgis teorinių ir praktinių žinių apie kultūros paveldo objektų ir vietovių tyrimus konservavimo, restauravimo, atkūrimo metodus ir mokės juos taikyti;

27.1.7. įgis teorinių ir praktinių žinių apie naudojamų medžiagų konservavimo ir restauravimo praktikoje savybes, senėjimo priežastis, jų poveikį restauruojamam objektui;

27.2. gebėjimai vykdyti tyrimus:

27.2.1. geba savarankiškai atlikti (pagal specializaciją) tyrimus;

27.2.2. geba savarankiškai atlikti pirminius istorinius-meninius tyrimus;

- 27.2.3. geba savarankiškai atpažinti istorines dailės technologijas, jas rekonstruoti ir taikyti;
- 27.2.4. geba atlikti konkretaus kultūros paveldo objekto ir vietovės analizę;
- 27.2.5. geba savarankiškai parinkti ir taikyti tinkamiausius kultūros paveldo objekto ir vietovės tyrimo metodus;
- 27.2.6. geba suprasti, analizuoti ir teisingai interpretuoti tyrimus;
- 27.2.7. geba savarankiškai parengti konkretaus (pagal specializaciją) kultūros paveldo objekto ar vietovės analizę, restauravimo programą ir projektą bei jį įgyvendinti;
- 27.3. specialieji gebėjimai. Asmuo:
- 27.3.1. geba parinkti tinkamiausius konservavimo, restauravimo, atkūrimo metodus;
- 27.3.2. geba parinkti ir taikyti tinkamiausias medžiagas konservuoti ar restauruoti kultūros paveldo objektą;
- 27.3.3. geba atlikti vidutinio sudėtingumo konservavimo ir restauravimo darbus;
- 27.3.4. geba savarankiškai atlikti kultūros paveldo objekto ar vietovių tvarkybos tiriamąją veiklą;
- 27.3.5. geba aprašyti sklandžia, taisyklinga lietuvių kalba istorinius, meninius ir fizikinius tyrimus, bei tinkamai parengti restauruotų kultūros paveldo objektų dokumentavimą (tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų ataskaitą);
- 27.3.6. geba sudaryti tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbų užduotį, metodiką ir parengti ataskaitą;
- 27.3.7. geba aprašyti konservavimo, restauravimo ir atkūrimo procesą (-us);
- 27.3.8. geba tinkamai ir laiku atlikti vizualinę fotofiksaciją;
- 27.3.9. geba atlikti konkretaus kultūros paveldo objekto (pagal specializaciją) konservavimo ir restauravimo darbus;
- 27.3.10. geba pateikti ir motyvuotai pagrįsti atliktą darbą, procesus, pasirinktas medžiagas bei realizaciją;
- 27.4. socialiniai gebėjimai. Asmuo:
- 27.4.1. geba dirbti komandoje, pilnavertiškai ir kokybiškai dalyvauti dailės ir architektūros paveldo tvarkyboje;
- 27.4.2. geba efektyviai dirbti individualiai ir komandoje;
- 27.4.3. geba raštu ir žodžiu pateikti idėjas ir sprendimus;
- 27.4.4. geba prisiimti atsakomybę už atliktus darbus;
- 27.4.5. geba dirbti paveldosaugos sistemos įstaigose, savarankiškai kaip restauratorius muziejuose, saugomose teritorijose, valstybinėse ir privačiose restauravimo dirbtuvėse, firmose ar savarankiškai privačia restauratoriaus praktika, atliekant vidutinio sudėtingumo restauravimo darbus, vadovaujant darbo vadovui (tos pačios specialybės (specializacijos) ar gretutinių specialybių (specializacijų), bet aukštesnės kvalifikacijos restauratoriui);
- 27.5. asmeniniai gebėjimai. Asmuo:
- 27.5.1. geba kritiškai vertinti savo ir kitų profesinę praktiką, sistemingai atnaujinti profesines žinias ir gebėjimus;
- 27.5.2. geba savarankiškai priimti sprendimus situacijose, kuriose reikia pademonstruoti įvairių sričių sandūros suvokimą;
- 27.5.3. geba rasti ir naudotis nacionaliniais ir tarptautiniais informacijos šaltiniais, įvertinti jų patikimumą, naudotis informacinėmis technologijomis.

IV SKYRIUS

DĖSTYMAS, STUDIJAVIMAS IR VERTINIMAS

28. Dėstymas turi būti paremtas teorinių ir praktinių užsiėmimų visuma, leidžiančia geriau pažinti studento galimybes studijuoti pagal pasirinktą specializaciją ir padedančia atskleisti kūrybinį studento potencialą.

29. Dėstymas turi būti paremtas fundamentinėmis tyrimo, konservavimo, restauravimo žiniomis ir naujausiais mokslo pasiekimais. Dėstytojams turi būti sudaromos galimybės kelti profesinę, pedagoginę kvalifikaciją.

30. Dėstymas ir studijavimas turi būti paremti aiškiais dėstytojo suformuluotais ir studento susiformuotais tikslais, atitinkančiais studijų programos tikslus ir studijų rezultatus. Studijų metodai turi būti efektyvūs ir įvairūs, efektyviai panaudojant esamas galimybes, įrangą bei medžiagas. Mokymas turi būti orientuotas į žinių sisteminimą, gilinimąsi ir teorinių žinių kokybišką pritaikymą praktiškai.

31. Studijų metodų pasirinkimas turi užtikrinti, kad bus pasiekti numatomi studijų rezultatai.

32. Studijoms taikytini įvairūs studijų metodai: tradiciniai (paskaitos, pratybos, seminarai), aktyvūs (problemų analizės ir sprendimų užsiėmimai, mokomosios ir darbinės meno objektų konservavimo ir restauravimo praktikos, ataskaitos, diskusija, tiriamasis darbas), interaktyvūs metodai (pristatymai, naudojant virtualią aplinką, internetinius mokymo medžiagos puslapius, vaizdo paskaitas). Skirtingų pakopų studijose gali būti taikomi tie patys metodai, tačiau turi skirtis pateikiamos užduoties turinys, sudėtingumo laipsnis, apimtis, studento savarankiškumo raiška. Teoriniai studijų dalykai gali būti dėstomi nuotoliniu būdu.

33. Aukštoji mokykla turi nustatyti vertinimo tvarką. Vertinimo tvarka, sistema ir vertinimo kriterijai grindžiami pagrįstumo, patikimumo, aiškumo, naudingumo, tarpusavio supratimo, nešališkumo principais.

34. Studento studijų pasiekimų vertinimui gali būti naudojamas kaupiamasis (studijų rezultatai vertinami tarpiniais atsiskaitymais), kolegialusis (studentus egzaminuoja kompetentinga specialistų komisija), diagnostinis (norint išsiaiškinti studento pasiekimus bei padarytą pažangą atlikus tam tikrus restauravimo procesus ar baigus restauruoti objektą ar temos, kurso dalį) vertinimas. Vertinimo metodai gali būti įvairūs: egzaminas raštu ir žodžiu, individuali arba grupės žodinė apklausa, praktikos ataskaita ir jos gynimas, baigiamasis darbas ir jo gynimas ir kita.

35. Studentų pasiekimų vertinimas turi būti grindžiamas aiškiais, objektyviais ir iš anksto žinomais kriterijais, turi būti atsižvelgiama į darbo atlikimo sąlygas ir turėtus išteklius. Studentams turi būti suteikta galimybė dalyvauti priimant sprendimus dėl studijų rezultatų pasiekimų vertinimo būdų ir kriterijų, užduočių skaičiaus ir apimties.

36. Svarbi studentų pasiekimų (rezultatų) vertinimo dalis – grįžtamosios informacijos teikimas studentams apie jų pasiekimus (rezultatus) bei įvertinimo pagrindimą. Atliktų darbų ir studijavimo pasiekimų įvertinimas studentui turi būti paaiškintas. Turi būti nuolat palaikomas grįžtamasis ryšys, kuriamos prielaidos tiek studijavimo pasiekimų vertinimo korekcijai, tiek ir dėstymui bei studijavimui tobulinti.

37. Studijų rezultatų vertinimas turi orientuoti studijų procesą į studento gebėjimo mokytis ugdymą – remtis konservavimo, restauravimo aktualiomis žiniomis, stengtis įgyti ar kelti savo kvalifikaciją. Studijų procese turi būti siekiama įgyvendinti mokymosi visą gyvenimą principą. Programa, jos turinys ir didaktinė sistema studentus turi motyvuoti studijuojant naudotis įvairiais žinių įgijimo ištekliais ir šaltiniais, o dėstytojus – į studijų procesą integruoti naujoves.

V SKYRIUS

STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

38. Koleginių studijų dėstytojais privalo turėti ne žemesnį kaip magistro ar jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, o krypties dalykų dėstytojais turi būti atestuoti restauratoriai (kilnojamojo ar nekilnojamojo paveldo) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka; universitetinių pirmosios pakopos studijų dėstytojais privalo turėti ne žemesnį kaip magistro ar jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, o krypties dalykų dėstytojais turi būti atestuoti restauratoriai (kilnojamojo ar nekilnojamojo paveldo) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka; antrosios pakopos universitetinių studijų dėstytojais turi dalyvauti kultūros paveldo objektų tyrimuose ar ekspertinėje bei tvarkybos darbų vertinimo veikloje ar paveldosaugoje, studijų krypties

dalykų dėstytojai turi būti atestuoti restauratoriai (kilnojamojo ar nekilnojamojo paveldo) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

39. Kultūros paveldo objektų restauravimo dalykus dėstančiam akademiniam personalui keliami šie reikalavimai:

39.1. dalyvavimas kultūros paveldo objektų tyrimuose ar ekspertinėje bei tvarkybos darbų vertinimo veikloje ar paveldosaugoje;

39.2. valstybinio restauratorių atestavimo kilnojamų kultūros vertybių pirmoji arba aukštesnė kvalifikacinė kategorija ar nekilnojamojo kultūros paveldo specialisto atestacija;

39.3. ne mažesnė nei 7 metų praktinio darbo patirtis;

39.4. dėstytojai turi žinoti ir suprasti studijų programos didaktinę koncepciją, savo kompetentingumu atitikti studijų programos reikalavimus;

39.5. dėstytojai turi vykdyti mokslinę tiriamąją veiklą, į kurią įtraukiami studentai.

40. Studijos baigiamos viešai ginamu baigiamuoju darbu:

40.1. koleginių studijų baigiamuoju darbu gali būti: kilnojamojo kultūros paveldo, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objekto konservavimo ir restauravimo nesudėtingas darbas arba jo fragmentas, atitinkantis Valstybinės restauratorių atestacijos trečiąją kilnojamųjų kultūros vertybių restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją ar nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto kategoriją;

40.2. pirmosios studijų pakopos universitetinių studijų baigiamuoju darbu su jį lydinčiu aiškinamuoju raštu gali būti: kilnojamojo kultūros paveldo, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objekto konservavimo ir restauravimo nesudėtingas darbas arba jo fragmentas, atitinkantis Valstybinės restauratorių atestacijos trečiąją arba antrąją kilnojamųjų kultūros vertybių restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją ar nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto kategoriją;

40.3. antrosios studijų pakopos baigiamuoju darbu su jį lydinčia teorine (tiriamąja) studija gali būti: kilnojamojo kultūros paveldo, kultūros paveldo statinių vertingųjų savybių ir dailės nekilnojamojo kultūros paveldo objekto konservavimo ir restauravimo vidutinio sudėtingumo darbas, atitinkantis Valstybinės restauratorių atestacijos antrąją arba pirmąją kilnojamųjų kultūros vertybių restauratoriaus kvalifikacinę kategoriją ar nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto kategoriją.

41. Studijoms baigti yra svarbūs studijų eigoje išlaikyti studijų dalykų egzaminai, patvirtinantys įgytas kompetencijas.

42. Studijų baigiamąjį darbą rengti ir ginti suteikiama teisė studentams, įvykdžiusiems visus studijų programoje numatytus reikalavimus ir gavusiems teigiamus įvertinimus visų studijų programoje numatytų studijų dalykų.

43. Baigiamąjo darbo vertinimo kriterijai turi būti skelbiami viešai ir studentams žinomi jau tvirtinant jų pasirinktas temas.

44. Baigiamųjų darbų gynimo ir vertinimo komisijos sudaromos pagal aukštosios mokyklos patvirtintą baigiamųjų darbų gynimo ir vertinimo komisijų sudarymo tvarką. Komisija turi būti sudaroma iš kompetentingų ir atestuotų paveldo tvarkybos ar paveldosaugos srities (atsižvelgiant į konkrečios studijų programos specifiką) specialistų – restauratorių, mokslininkų ir suinteresuotųjų šalių (socialinių partnerių) atstovų. Bent vienas komisijos narys turi būti iš kitos institucijos.

45. Minimalūs materialinės bazės, skirtos kultūros paveldo objektų restauravimo (tvarkybos) studijoms, reikalavimai:

45.1. kiekvienai paveldo tvarkybos specializacijai reikėtų turėti po atskirą auditoriją su konservavimui ir restauravimui skirta įranga ir priemonėmis;

45.2. kultūros paveldo tyrimams būtina turėti laboratoriją su specialia technine įranga, priklausomai nuo vykdomų paveldo tvarkybos sričių įvairovės.

46. Informacinių išteklių reikalavimai:

46.1. aukštoji mokykla turi užtikrinti studentams prieinamą interneto ryšį, pakankamą kompiuterių ir kitos reikalingos vaizdo bei garso įrangos skaičių;

46.2. aukštosios mokyklos bibliotekos ištekliai turi atitikti studijų programos poreikius.

47. Metodinių išteklių reikalavimai:

47.1. aukštoji mokykla turi užtikrinti dėstytojams tinkamas darbo vietas, metodinį kabinetą;

47.2. rekomenduojama turėti metodinio kabineto poskyrius atskirose paveldo tvarkybos specializacijos auditorijose, kuriose būtų kaupiama vertinga informacinė bei kita profesinė literatūra, kursiniai darbai bei projektai.

48. Aukštajai mokyklai rekomenduojama bendradarbiauti su valstybinėmis bei savivaldybių paveldosaugos institucijomis, muziejinių vertybių restauravimo centrais, privačiomis paveldo restauravimo įmonėmis, profesinėmis asociacijomis.

49. Profesinio bakalauro ir bakalauro studijų praktika vykdoma etapais. Praktika gali būti atliekama muziejų restauravimo centruose ar skyriuose, individualiose restauravimo firmose, susipažįstant su veikiančiomis laboratorijomis, vykdomais konservavimo ir restauravimo darbais; nekilnojamojo kultūros paveldo srities praktika atliekama privačiose paveldo restauravimo institucijose, individualiose restauravimo firmose, susipažįstant su vykdomais kultūros paveldo objektų ar vietovių tvarkybos darbais.

50. Magistro studijų metu profesinė praktika, kurios apimtis ne mažiau nei 5 studijų kreditai, vykdoma vienu etapu. Ji gali būti atliekama muziejų restauravimo centruose ar skyriuose, individualiose restauravimo firmose, susipažįstant su ten vykdomais sudėtingais kultūros paveldo objektų tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbais bei juose praktiškai dalyvaujant; nekilnojamojo kultūros paveldo srities praktika atliekama privačiose paveldo restauravimo institucijose, individualiose restauravimo firmose, susipažįstant su sudėtingais paveldo tvarkybos darbais konkrečiuose kultūros paveldo objektuose ir vietovėse.
